

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 16. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 24. januar 2025

Tidspunkt: Kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 23. januar 2025

- L
1. Oplæg om stemmemobilisering ved valgforsker Kasper Møller Hansen
EUU alm. del (20241) – Bilag 221 (udkast til rapport)
  2. Rådsmøde nr. 4075 (udenrigsanliggender) den 27. januar 2025
Forelæggelse ved udenrigsministeren
Rådsmøde 4075 – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)
  3. Forslag om en reform- og vækstfacilitet for Moldova
Forelæggelse ved udenrigsministeren
– *Orientering*
KOM (2024) 0469
KOM (2024) 0469 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)
  4. Rådsmøde nr. 4074 (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2025
Forelæggelse ved ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri
Rådsmøde 4074 – landbrug og fiskeri – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)
  5. Rådsmøde nr. 4076 (almindelige anliggender) den 28. januar 2025
Forelæggelse ved europaministeren
Rådsmøde 4076 – almindelige anliggender – Bilag 1 (samlenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)

- L 6. Evaluering af spørgsmål om non-papers og positionspapirer
EUU alm. del (20241) – Bilag 235 (opgørelse over svar på spørgsmål om
oversendelse af non-papers)
- L 7. Drøftelse af forelæggelser i juli 2025
- L 8. Europaudvalgets deltagelse i COP30
- L 9. Eventuelt

Der vedlægges foreløbige oversigter over de under punkterne 2, 4 og 5 nævnte møder.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 4075 (udenrigsanliggender) den 27. januar 2025

1. Ruslands aggression mod Ukraine
  - *Politisk drøftelse*

2. Forholdet mellem EU og USA
  - *Politisk drøftelse*
    - EUU alm. del (20241) – Bilag 166 (udvalgsmødereferat side 43, senest behandlet i EUU 15/11-24)

3. Situationen i Mellemøsten
  - *Politisk drøftelse*

4. Eventuelt

5. Siden sidst

Alle dagsordenspunkter hører under Udenrigsministeriets ressort.

Rådsmøde nr. 4074 (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2025

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår 2025
  - *Præsentation fra formandskabet*

2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet
  - *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
EUU alm. del (20241) – Bilag 96 (udvalgsmødereferat side 59, senest behandlet i EUU 11/10-24)

3. Behov for ændringer af procedurer for gennemgang af præstationsrapportering af de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik samt forenkling
  - *Information fra formandskabet og udveksling af synspunkter*
EUU alm. del (20241) – Bilag 13 (udvalgsmødereferat side 32, senest behandlet i EUU 20/9-24)

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om samarbejde mellem myndigheder med ansvar for håndhævelse af direktiv (EU) 2019/633 om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevareforsyningskæden
  - *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM (2024) 0576

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2021/2115 og (EU) 2021/211 vedrørende styrkelse af landbrugernes position i fødevareforsyningskæden
  - *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM (2024) 0577

6. Eventuelt

7. Siden sidst

Alle dagsordenspunkter hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris ressort.

Rådsmøde nr. 4076 (almindelige anliggender) den 28. januar 2025

1. Præsentation af det polske formandskabs prioriteter
  - *Politisk drøftelse*

2. Den landespecifikke retsstatsdialog
  - *Politisk drøftelse*
  - KOM (2024) 0800

3. Eventuelt

4. Siden sidst

Alle dagsordenspunkter hører under Udenrigsministeriets ressort.

Europaudvalget

Referat af 16. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 24. januar 2025

Tidspunkt: Kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klintskov Jerkel (KF), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Christian Friis Bach (V), Karin Liltorp (M), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Claus Jørgensen (SF), Søren Søndergaard (EL) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Jacob Jensen og europaminister Marie Bjerre.

L Punkt 1. Oplæg om stemmemobilisering ved valgforsker Kasper Møller Hansen
EUU alm. del (20241) – Bilag 221 (udkast til rapport)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 4075 (udenrigsanliggender) den 27. januar 2025

Rådsmøde 4075 – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Alle sager forelægges til orientering.

Punktet om hybride trusler, som blev udskudt fra rådsmødet i december 2024, forventes at blive drøftet over en uformel morgenmad før rådsmødet. Det er ikke usandsynligt, at emnet bliver sat på dagsordenen som et formelt punkt på et senere rådsmøde.

1. Ruslands aggression mod Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg forventer, at drøftelsen først og fremmest vil fokusere på EU's fortsatte militære støtte til Ukraine. Det er endnu for tidligt at sige, hvordan den amerikanske politik i forhold til Ukraine kommer til at se ud, men det er afgørende, at vi i EU tager mere ansvar og får sendt et stærkt signal til Ukraine om, at vi fortsætter støtten.

Af samme grund er det også vigtigt, at vi kommer videre med arbejdet med den militære bistandsfond til støtte for Ukraine under den europæiske fredsfacilitet (EPF). Vi må desværre erkende, at sagen har stået stille meget længe, og udsigterne til en snarlig løsning er ikke gode. Jeg ved dog, at det er en prioritet for EU's udenrigsrepræsentant, Kaja Kallas, og samtidig har Polen denne måned overtaget EU-formandskabet. Det vil alt andet lige betyde et større fokus på den militære støtte til Ukraine, end hvad vi har set det sidste halve år. Fra dansk side presser vi selvfølgelig fortsat på for, at der bliver fundet en løsning hurtigst muligt. Regeringen arbejder desuden for et udvidet og ambitiøst mandat for EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM Ukraine).

Drøftelsen forventes også at fokusere på EU's sanktioner mod Rusland, herunder den 16. sanktionspakke, som forventes vedtaget inden for den nærmeste fremtid. Danmark arbejder fortsat for de hårdest mulige sanktioner mod Rusland, der kan opnås enighed om i EU. Jo længere tid sanktionerne får lov til at virke, des større er deres effekt. Det ser vi direkte afspejlet i den russiske krigsøkonomi, som er hårdere og hårdere ramt af øget inflation, stigende renter og en faldende valuta. Derfor er det også særlig vigtigt at ramme Rusland på indtægtssiden, hvilket primært vil sige russisk energiekspor, herunder skyggeflåden. Det er vigtigt, at vi opretholder momentum og bliver ved med at tilpasse sanktionerne, så de ikke blot rammer hårdest muligt, men også er så svære som muligt at omgå.

Ligeledes arbejder Danmark fortsat på at imødegå den russiske skyggeflåde sammen med vores internationale partnere. Skyggeflåden udgør en risiko for bl.a. miljøet og søfartssikkerheden, og den er et værktøj til at omgå sanktionerne mod Rusland, og vi arbejder aktivt i en række regionale og internationale spor for at sætte ind over for den. Jeg forventer også at bruge det kommende rådsmøde til at rejse denne problemstilling med vores europæiske allierede – også i lyset af de seneste hændelser i Østersøen.

Christian Friis Bach (V): Hvad kan vi gøre med hensyn til skyggeflåder? Morten Løkkegaard har foreslået, at vi kan bruge et økonomisk instrument. Vi kunne f.eks. pålægge afgifter på alle, der benytter russiske transportveje eller bevæger sig gennem russisk territorium. Vi kunne f.eks. lave en særlig afgift for dem, der bruger russiske jernbaner, eller på flyselskaber, der flyver over russisk territorium. Vi kunne lægge en afgift på vejtransport og på skibe, der har benyttet havne i Rusland. Jeg spørger lidt åbent. Morten Løkkegaard søger konstant efter redskaber, vi kan anvende, og jeg ved ikke, om det findes, eller om det er på dagsordenen, men jeg håber, at man kan gøre noget.

Theresa Scavenius (UFG): Vi snakkede med økonomiministeren fredag den 17. januar 2025, og i samlenotatet til det møde stod der, at der er forventning om vækst i Ukraine næste år, og at man kan lave en langsigtet genopbygning af Ukraine fra slutningen af 2025. Hvad er udenrigsministerens vurdering af, om den økonomiske analyse er militært og udenrigspolitisk plausibel? Alt i dette samlenotat peger i den modsatte retning, så jeg er lidt forvirret i relation til analysen.

Hvad er status på reformkravene og tilbagebetalingerne? Lever de op til de krav, vi har stillet?

Der står i samlenotatet, at I på mødet skal diskutere fordelingen af refusioner til medlemslandene for de forskellige bilaterale donationer. Vil ministeren uddybe, hvad det konkret betyder? Og hvad betyder det for Danmark? Hvor mange penge får vi tilbage?

Brigitte Klintskov Jerkel (KF): Ministeren nævnte sanktioner mod Rusland og den russiske skyggeflåde, og det er jo kommet frem, at et værft i Odense tager de russiske skyggeflådeskibe ind på værftet, hvor de ligger side om side med forsvarets skibe. Tænker man at gå videre med det i forhold til at få skibene på EU's sanktionsliste?

Claus Jørgensen (SF): Den afgående kommissær for migration nævnte i november 2024, at der blev udstedt omkring 450.000 visa i 2023 til russere. Burde vi ikke skærpe den mulighed endnu mere? Hvis eliten stadig kan rejse over grænserne og komme til Europa, er der ingen grund til, at de sætter spørgsmålstejn ved Putin. Lad os kigge på visaene og få færre russiske turister.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg har ikke mulighed for at gå konkret ind i spørgsmålene om skyggeflåden. Vi går ind for de hårdest tænkelige sanktioner. Vi har i sagens natur en forventning om, at alle danske virksomheder efterlever gældende lovgivning. Jeg har også en forventning om, at man ikke lægger et moralsk ansvar ud på virksomhederne, hvis deres adfærd er i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det er i høj grad os, der politisk må sørge for at have en skarp nok lovgivning, så der ikke findes to standarder. Det politiske niveau er også nødt til at påtage sig et ansvar.

Vi synes, der skal gøres mere i forhold til skyggeflåden. Derfor har vi stået i spidsen for det internationale regionale samarbejde NB8+ (Nordic-Baltic 8+). Der er taget en stribe initiativer. Vi synes, mere skal gøres. Vi har også været drivende i at få endnu flere skibe listet, og jeg har lige signeret et nonpaper til Kommissionen med en opfordring om at udvikle en mere holistisk skyggeflådestrategi, for der er ikke dét ene middel, der får det til at gå væk. Man må sætte ind på mange forskellige parametre på samme tid. Det kommer i øvrigt alt sammen med den kompleksitet, at der ikke er et internationalt forbud mod at sælge olie. Det er man gået ind i med åbne øjne, fordi der ville være et negativt gennemslag på verdensøkonomien, hvis man forhindrede salg af al russisk olie. Så det

handler om at lave et system, hvor man sørger for, at det ikke bliver for indbringende en forretning. Det er derfor, der er lavet et prisloft, som i øvrigt burde sættes ned.

Til Theresa Scavenius: Hvis økonomiministeren har været her med en analyse, er det en regeringsanalyse. Regeringen har ikke forskellige analyser i forskellige lokaler. Alle analyser hviler på det samme scenarie, nemlig en robust støtte til Ukraine, hvor vi lægger godt for.

Det bliver nok for tvivlsomt at ekstemporere om refusioner og præcise tal for, hvem der får hvad. Indtil videre har Danmark modtaget 596,4 mio. kr. i refusion fra EU. Forskellige lande har forskellige tilgange, og vi har valgt at vende pengene i døren og refinansiere dem i yderligere militær støtte. Ud over det har Forsvarsministeriet modtaget tilsagn om yderligere 1,6 mia. kr., der ligeledes skal finde anvendelse i regi af Nationalt kompromis, og tilsagnene forventes udbetalt i indeværende år og frem til 2027. Derudover har Forsvarsministeriet søgt om refusion til en værdi af ca. 10 mia. kr., som i øjeblikket er under behandling.

2. Forholdet mellem EU og USA

– Politisk drøftelse

EUU alm. del (20241) – Bilag 166 (udvalgsmødereferat side 43, senest behandlet i EUU 15/11-24)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Forholdet mellem EU og USA er et fast punkt på dagsordenen efter indsættelsen af en ny præsident.

Det er ikke nogen hemmelighed, at der vil være nok at tage fat på. Jeg forventer bl.a. en drøftelse af de første politiske signaler og handlinger fra præsident Trump og den nye administration. Og så vil mødet give anledning til at drøfte EU's udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter vis-a-vis USA.

Som altid medfører en ny administration også en ny politik. Det er forventeligt. Det kommer til at tage noget tid, før vi har et helt klart billede af, hvad mange af de opsigtsvækkende udmeldinger konkret vil komme til at betyde. Men det er under alle omstændigheder vigtigt, at vi i EU er klar til at håndtere en på mange måder anderledes amerikansk administration. Vi skal naturligvis ikke bare være reaktive. Vi skal proaktivt indbyde til samarbejde med USA fra et ståsted, hvor vi holder sammen og klart formidler egne interesser og styrker vores egen position.

Det kræver, at vi i EU tydeligt definerer, hvad vores mål og interesser er – og står fast på dem – og samtidig hvad vores værktøjer er. Det er nemlig en forudsætning for, at vi kan have et balanceret samarbejde med USA – et samarbejde, hvor vi er åbne for nogle ting, men står fast på andre.

Det er i sagens natur ikke alt, jeg kan sige på et åbent udvalgsmøde. Men det er klart, at flere af præsident Trumps udtalelser er stærkt bekymrende. Det gælder naturligvis udtalelserne om Panama, Canada og Grønland. Selv om det er positivt, at Grønland ikke blev nævnt i indsættelsestalen, er krisen ikke afblæst.

Det gælder også i spørgsmål om mulige nye toldsatser over for EU. Ingen har gavn af eller interesse i en handelskrig. Men vi må heller ikke drage forhastede konklusioner. En regering skal vurderes på sine handlinger.

EU og USA har stærke interesser i at handle med hinanden. Sammen har vi verdens største samhandel. USA er Danmarks næststørste samhandelspartner og vores største eksportmarked. Sammen skal vi forsøge at håndtere tidens handelspolitiske udfordringer. EU skal derfor være forberedt på alle scenarier, men først og fremmest møde den nye amerikanske administration konstruktivt.

Jeg ser det som positivt, at den nye administration nu er tiltrådt. Det giver mulighed for, at EU og USA kan få en dialog i gang igennem almindelige diplomatiske kanaler. Mit hovedbudskab på rådsmødet vil være, hvor afgørende et stærkt EU-sammenhold er. Det er, når vi står sammen, at vi er stærkest.

Vi skal også fortsat tale med USA om Ukraine og vores fælles interesse i at støtte Ukraines kamp mod Ruslands aggression. Vi skal også pege på fordelene ved det transatlantiske samarbejde på andre områder, ikke mindst sikkerhedsmæssigt, bl.a. i forhold til håndtering af situationen i Mellemøsten, den nødvendige indsats for at imødegå klimaforandringer trods USA's forventede udmelding af Parisaftalen og meget mere.

Alt i alt vil det være nogle brede og interessante spørgsmål, som vil skulle behandles på rådsmødet, da det er første gang, vi i den kreds drøfter situationen efter den nye præsidents indsættelse.

Dørene blev lukket.

3. Situationen i Mellemøsten

– *Politisk drøftelse*

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Her forventer jeg, at hovedfokus vil være på EU's bestræbelser på at udnytte det nuværende positive momentum til at bidrage til løsningsperspektiver for regionen.

Den 19. januar 2025 trådte en våbenhvileaftale i kraft mellem Israel og Hamas. Aftalen er inddelt i tre faser, hvor første fase som udgangspunkt gælder i 42 dage, hvor der bl.a. skal frigives et antal israelske gidsler og palæstinensiske fanger. Derudover skal de israelske sikkerhedsstyrker trække sig tilbage til grænseområderne, og leverancerne af humanitær bistand ind i Gaza skal øges markant.

Fra EU's side skal vi presse på for, at aftalen efterleves af begge parter, således at der skabes gode forudsætninger, der kan bevæge sig ind i fase to og fase tre. Den katastrofale humanitære situation vil fortsat være en stor udfordring, som ikke er løst med våbenhvilen alene. Det er stadig uklart, hvordan de israelske love mod UNRWA's (FN's hjælpeorganisation for palæstinensiske flygtninge i Mellemøsten) mandat og virke vil blive implementeret, når de træder i kraft den 28. januar 2025. Det er selvsagt noget, som vi følger tæt i både Danmark og EU, og som jeg også drøftede med min israelske kollega under mit nylige besøg i regionen.

Derudover skal vi fra EU's side arbejde for, at parterne går videre med aftalens næste faser. Der er tale om en meget skrøbelig og uforudsigelig situation, men forhåbentlig kan det positive momentum, der er skabt med våbenhvileaftalen, udnyttes til at bringe parterne gradvis fremad mod en egentlig løsning frem for blot en håndtering af konflikten.

I den forbindelse forventer jeg, at vi på rådsmødet vil fortsætte drøftelserne om EU's støtte til det palæstinensiske selvstyre, herunder i forhold til selvstyrets reformagenda. Derudover forventer jeg et fokus på forberedelserne af mødet i Associeringsrådet mellem EU og Israel i februar 2025. Samtidig ser vi i EU lige nu på mulighederne for snarlig at reaktivere EU's grænsekontrolmission i Rafah (EUBAM Rafah) i samarbejde med selvstyret. Fra dansk side støtter vi op om en reaktivering af missionen, ligesom vi ser positivt på at bidrage med personel til missionen. Vores forhåbning er, at missionen konstruktivt kan bidrage til det positive momentum, som våbenhvilen har skabt, og på sigt vil kunne bidrage til humanitære bevægelser ind og ud af Gaza samt understøtte, at selvstyret igen får en myndighedsrolle i Gaza.

I Syrien ser vi som bekendt også en dynamisk situation, hvor det nye styre skal skabe rammerne for, at det syriske folk kan bygge en bedre fremtid for sig selv. Samtidig er Syrien ramt af en dyb økonomisk og humanitær krise. EU bør fortsætte det humanitære engagement, men også engagere sig aktivt for at sikre en inkluderende og syriskledet politisk proces i Syrien. Vi skal holde alle aktører op på bevarelse af Syriens suverænitet og territoriale integritet, behovet for beskyttelse af civile samt kvinders og minoriteters rettigheder.

Det tyske og franske udenrigsministerbesøg i Syrien på vegne af EU's udenrigsrepræsentant i begyndelsen af 2025 gav positive indikationer på mulighederne for samarbejde med det nye syriske

styre. Samme indtryk fik jeg under min nylige rundrejse i Mellemøsten. Jeg planlægger i øvrigt at besøge Damaskus snart. På rådsmødet forventer jeg en drøftelse af mulighederne for at lempe EU's sanktioner imod Syrien på udvalgte områder, ligesom man har gjort fra amerikansk side.

Også i Libanon har vi siden vores sidste møde set en udvikling, som på mange måder er positiv. Våbenhvilen fra november 2024 har deeskaleret konflikten mellem Hizbollah og Israel betydeligt. Den 9. januar 2025 blev lederen af de libanesiske styrker valgt til præsident, efter embedet har stået vakant i over 2 år. Og den 14. januar 2025 valgte Libanons parlament en ny premierminister efter et meget kort tilløb. Begge dele fremstår som positivt, og det har skabt nyt håb og momentum i Libanon. Forude venter en proces, hvor den nyvalgte premierminister skal danne en regering, som kan lede Libanon i den rigtige retning. Jeg havde selv lejlighed til at mødes med den nyudnævnte præsident i sidste uge, og det gav indtryk af en vis optimisme om, at Libanon efter en lang periode præget af Irans negative indflydelse og krigen mellem Hizbollah og Israel nu igen kan bevæge sig fremad.

Derfor forventer jeg også på rådsmødet en drøftelse af, hvordan vi fra EU's side bedst kan understøtte Libanons udvikling i bestræbelserne på en fuld efterlevelse af FN's Sikkerhedsråds resolution 1701. Det kan vi bl.a. gøre ved at støtte Libanons genopbygning, de libanesiske sikkerhedsstyrker og UNIFIL (FN's midlertidige styrke i Libanon). EU bør samtidig presse på for, at den nye libanesiske regering implementerer de økonomiske reformer, der er en betingelse for, at Libanon bl.a. kan tiltrække stærkere støtte og private investeringer.

Claus Jørgensen (SF): Der står i samlenotatet, at våbenhvilen udløber den 26. januar 2025. Det er på søndag. Hvad sker der efter det?

Søren Søndergaard (EL): Der er ét sted, hvor der ikke er fred i Mellemøsten, og det er på Vestbredden, hvor bosætterne angriber folk i en uendelighed. Ministeren har lige været der og har ved selvsyn kunnet konstatere, hvad der sker. Der har været tale om at lave en forstærket sanktionspakke mod bosættere på grund af den absurde vold, de udøver mod andre israelske statsborgere, som man jo er på Vestbredden. Nu har USA ganske vist besluttet at ophæve det, som Biden havde indført, men vil ministeren tage det op på mødet?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Til Søren Søndergaard: Jeg kan bekræfte, at det, vi ser på Vestbredden i øjeblikket, er en bosætning, som kvantitativt overstiger det, vi har set historisk. Det er meget, meget bekymrende, at der slås flere og flere huller i den ost, og at man dermed de facto udhuler de grundlæggende forudsætninger for en permanent tostatsløsning med sammenhængende palæstinensiske territorier. Man øger dagligt kompleksiteten. Enten skal man rulle ret meget baglæns i forhold til det, der er status, eller også skal man ud i endnu større jordbytte. Det er vi selvfølgelig dybt bekymrede over. Derfor er regeringen tilhænger af skærpede sanktioner i forhold til bosætninger. Vi har de værktøjer, vi har, og kravet om konsensus gør det svært. Jeg kan derfor ikke give en præcis prognose for, hvad der kommer til at ske. Jeg synes selv, at de indførte sanktioner i forhold til ekstremistiske bosættere tog lang tid at få på plads. Det burde være gået hurtigere. Vi var bagud i forhold til amerikanerne, og nu er vi på en trist baggrund markant foran, fordi den nye administration har ophævet det.

Til Claus Jørgensen: Man skal hele tiden se på visumspørgsmålene, og det kommer med nogle balancepunkter, for der findes jo også russiske statsborgere, som vi sådan set gerne vil have omkring os. Hvis vi skal tro på, at der ultimativt findes et andet Rusland, så findes der også russere, der ønsker demokrati og udvikling, så vi kan ikke bare afskære alle russere, men man skal heller ikke være naiv.

Angående våbenhvilen: Den 26. januar 2025 skal det, som er aftalt, være på plads. Vi opfordrer alle parter til at efterleve våbenhvilen. Der er nogle konditionaliteter, der skal på plads, bl.a. at LAF (Libanons væbnede styrker) skal ned til grænsen til Israel og Hizbollah skal væk. Jeg kan ikke give en præcis prognose for, hvordan det står på søndag. Jeg ved, at vurderingen er, at man ikke totalt kan udelukke, at det midlertidige skal forlænges nogle dage for at få alle konditionaliteterne på plads. Vi presser på for at få alle til at efterleve våbenhvilen, og der forekommer at være en god prognose; der er godt momentum i den del af regionen.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 3. Forslag om en reform- og vækstfacilitet for Moldova

– *Orientering*

KOM (2024) 0469

KOM (2024) 0469 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg forelægger sagen til orientering.

Faciliteten skal understøtte og accelerere Moldovas vej mod EU.

Rådets forhandlingsposition blev helt mod forventning vedtaget på et rådsmøde i december 2024. Forhandlingerne gik pludselig godt og var konstruktive. Europaudvalget skulle have været forelagt sagen tidligere. Det skal jeg beklage.

Moldova er under stort pres fra Rusland. Jeg oplevede det selv senest, da jeg besøgte Moldova med mine nordiske og baltiske kolleger i NB8-format (Nordic-Baltic 8) i oktober 2024. Rusland står bag desinformationskampagner og bestræber sig på at underminere de demokratiske processer i landet. Som jeg ser det, er et EU-medlemskab den bedste vej, hvis Moldova skal styrkes som selvstændig demokratisk stat. Og forventningen er, at jo tættere Moldova kommer på EU, jo mere vil Rusland øge presset. Det er stærke kræfter, som Moldovas reformorienterede præsident, Maia Sandu, og den moldoviske regering er oppe imod.

Derfor er Moldova et land, vi gerne vil hjælpe, og derfor har vi åbnet ambassade. Med det in mente stillede kommissionsformanden i oktober 2024 et forslag om en facilitet, der skal bistå Moldova på dets vej mod EU-medlemskab og bidrage til at gøre det synligt for lokalbefolkningen, at det er en positiv proces.

Faciliteten kombinerer tilskud på 420 mio. euro med lån på favorable vilkår på op til 1.500 mio. euro. I alt en pakke på 1.920 mio. euro i perioden 2025-2027. Faciliteten finansieres inden for den eksisterende ramme af EU's instrument for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI). Der blev forelagt forhandlingsoplæg om instrumentet i april 2019, så vi støtter selvklart formålet.

Der var den 17. december 2024 enighed i Rådet om en forhandlingsposition, som formandskabet kan bruge i trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet med henblik på at nå frem til en aftale. I den situation, Moldova står i, er der et stort politisk pres for, at faciliteten vedtages snart, så effekterne af faciliteten vil kunne mærkes så hurtigt som muligt i Moldova.

Jeg skal beklage, at jeg orienterer udvalget på bagkant af Rådets forhandlingsposition, hvilket skyldes en fejl i vores interne EU-processer i ministeriet, da forhandlingerne gik meget hurtigt til sidst.

Theresa Scavenius (UFG): Siger ministeren, at det ikke er til mandat, fordi der blev taget et generelt mandat i 2019? Ellers var mit spørgsmål, hvorfor det ikke er til mandat.

Hvordan hænger det sammen med f.eks. Københavnskriterierne, og hvorfor er der behov for den ekstra facilitet? Hvad er det afgørende? Vi har i forhold til Ukraine diskuteret, at det f.eks. kan betyde privatisering af banker og offentligt ejede selskaber, når man skal konvergere med unionens

indre marked. Det bliver der ikke sagt særlig meget om her. Her handler det meget om retssikkerhed og alle mulige positive ting, men hvad betyder det mere præcist for Moldova, i forhold til hvad vi opfatter som at konvergere med det europæiske indre marked?

Søren Søndergaard (EL): Erkendte fejl skal man altid se mildt på.

Der står i samlenotatet, at regeringen finder det vigtigt, at finansiel støtte ledsages af effektiv kontrol i forhold til svindel og korruption. Og det er der jo bestemt brug for, når vi snakker om Moldova. Er det en speciel dansk position, eller er det en position, som alle er enige om, og som også fremgår, ligesom i forhold til Ukraine?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Til Søren Søndergaard: Det er en generel position. Det er der almen enighed om.

Til Theresa Scavenius: Der er ikke brug for at tage mandat, da der er taget mandat på selve grundkonstruktionen tidligere. Derfor er det et orienteringspunkt. Det, jeg beklager, er, at vi ikke orienterede, inden forhandlingspositionen blev vedtaget, men først kommer bagefter.

Der er tale om en meget beskeden del af den økonomiske volumen i naboskabsprogrammet, som nu udmøntes på Moldova. Du spørger til sammenhængen med Københavnskriterierne m.v. Det er nogle indholdsmæssige normer, man skal efterleve. Man får nogle økonomiske ressourcer til transformationen – de 1,92 mia. euro, hvoraf 1,5 mia. euro er favorable lån og resten er reelle tilskud. Den proces, man skal igennem, minder om det, vi diskuterede den 13. december 2024 i forhold til Ukraine m.v. Det er en kalibrering af det moldoviske samfund, så det matcher de standarder, der gælder i EU. Det er en lang og kompleks rejse, som kræver, at man er meget observant på netop spørgsmål om retsstat, korruption m.v. – hvad jeg i øvrigt også har indtryk af, at man arbejder meget målbevidst med.

Jeg har selv besøgt Moldova ad nogle omgange og haft mange samtaler med den siddende regering, og jeg oplever egentlig både et stort engagement og en professionalisme. Jeg skal ikke sammenligne eller gradbøje, men jeg synes, det var ret imponerende at opleve fagministre, som på trods af landets ringe størrelse har en dyb indsigt i, hvordan ting fungerer, hvilke udfordringer der er omkring politikredse og løndannelse, organisation, og hvordan det bl.a. kan medvirke til henholdsvis modvirke korruption. Det forekom mig meget kompetent, men det er også meget tyndt funderet rent ressourcemæssigt. Det er også derfor, der er brug for støtte.

Moldova er i øjeblikket også i en kæmpe energimæssig udfordring, som vi forsøger at håndtere. Vi planlægger, at vi snart kan komme med en dansk energihjælpepakke på 40 mio. kr. I Transnistrien er strømmen væk mange timer dagligt, og priserne på energi går op.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 4074 (landbrug og fiskeri) den 27. januar 2025

Rådsmøde 4074 – landbrug og fiskeri – Bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår 2025

– *Præsentation fra formandskabet*

Ministeren havde ingen indledende bemærkninger til dette punkt.

Theresa Scavenius (UFG): Vil ministeren opdatere på diskussionen om gmo-forslaget? Hvad er den danske holdning og position til det, og hvad er status?

Støtter vi den 5-procentsregel, der bliver fjernet i forhold til de flerårige planer?

Claus Jørgensen (SF): Der står i samlenotatet, at regeringens holdning er, at man vil tage formandskabets prioriteter til efterretning. Jeg er glad for, at ministeren siger, at det ikke skal være på bekostning af miljø og klima osv., men de lægger bl.a. op til at øge fødevarerforsyningsikkerheden i Europa. Den hurtigste og mest miljøvenlige måde at gøre det på ville jo være at reducere husdyrholdet. Fødevarerministeriet har tidligere svaret os, at dansk landbrug kunne brødføde 2,2-3,2 millioner personer, hvis grisebestanden blev skåret med 20 pct. og det tilsvarende foderareal bliver omlagt til afgrøder, som kan spises af mennesker. Det kunne man selvfølgelig også gøre på kvægproduktionen. SF mener, at en stor del af landbrugsstøtten burde rette sig mod, at man omprioriterer husdyrproduktionen til en europæisk plantefond. Vil regeringen tage styrkelse af fødevarerikkerheden ved at omlægge f.eks. til produktion af mad til mennesker i stedet for til dyr med til formandskabet i Polen?

Hvad angår fiskeriet, kunne man også øge de samlede fangster, hvis man udlagde store områder til at være trawlfri. En bedre beskyttelse af havbunden ville give bedre mulighed for, at fisk kunne leve der. Der er i hvert fald gode erfaringer fra Lyme Bay i England. Vil regeringen tage det med til diskussionerne med formandskabet eller måske endda tage det videre med til vores eget formandskab til efteråret?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Theresa Scavenius spørger, hvad status er for de nye genomteknikker. Forslaget har ligget længe under flere tidligere formandskaber. Bl.a. Spanien pressede voldsomt på, og jeg forstår, at Polen vil tage forslaget op igen og se, om man kan finde et kompromis, så vi kan få forslaget vedtaget. Det vil give mulighed for, at man kan bruge de muligheder bl.a. i forhold til at sikre planter, der kan være mere tørkeresistente eller svamperesistente. Dermed skal man bruge færre planteværnsmidler osv., så der er mange fordele, og vi er fra dansk side meget positive over for at presse på, hvad vi kan. Men det skal selvfølgelig også være et godt kompromis, der ikke udvander tingene. Flere lande har haft spørgsmålet om patenter oppe. Det er dog for tidligt at sige, hvor forslaget lander.

Hvad angår 5-procentsreglen, er det noget, vi støtter fra dansk side.

Til Claus Jørgensen: Det polske formandskab lægger bl.a. vægt på sikkerhed i bred forstand, herunder fødevarerforsyningsikkerhed. Det synes vi selvfølgelig også er væsentligt. Trioformandskabet, som vi indgår i sammen med Polen og Cypern, har været i tæt dialog om det. Man kan sikre forsyning på mange forskellige leder. Du nævner én måde at gøre det på. Den danske regering går netop ind i arbejdet, om det er under det polske formandskab eller det danske, med en europæisk plantestrategi. Det har vi allerede i Danmark, men skal det have volumen og endnu mere relevans, vil det være fint at få en fælles europæisk plantehandlingsplan på banen, som bl.a. kunne trække i den retning, som du også ønsker. Men i sidste ende er det selvfølgelig også et forbrugermæssigt spørgsmål om, hvad man efterspørger.

I øvrigt vil brug af EU-støtten også komme til at indgå i forhandlingerne om den fælles landbrugs politik (CAP), som vi starter på lige om lidt. Forventningen er, at udspillet kommer i løbet af foråret 2025, og så vil de første drøftelser foregå under det danske formandskab. Vi forventer dog ikke, at vi bliver færdige allerede i efteråret, men der vil selvfølgelig være nogle spor under det danske formandskab i forhold til landbrugsforhandlingerne, som kan være afgørende også i forhold til den danske trepartsaftale, hvor vi selvfølgelig også har brug for i hvert fald fleksibilitet i måden, vi kan bruge støttemidlerne på.

Hvad angår fiskeri og trawlfri zoner, kan vi forhåbentlig meget snart indkalde til fiskeriforhandlinger i Danmark og dermed også tage højde for og forhandle om, hvor man kan fiske med hvilke redskaber, herunder hvor man kan fiske med eller uden bundslæbende redskaber. Det kommer bl.a. til at være en del af det udspil, regeringen vil komme med. Jeg har desværre ikke været i Lyme Bay, som du referer til, men de har nogle erfaringer, som givetvis også kunne være relevante at tage med i den overvejelse.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er ærgerlig over, at vi støtter at lempe 5-procentsreglen, for det betyder jo dårligere havmiljø.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg noterer mig den uenighed, og det er helt fair.

2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet

– *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

EUU alm. del (20241) – Bilag 96 (udvalgsmødereferat side 59, senest behandlet i EUU 11/10-24)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Der er tale om en tilbagevendende drøftelse i Rådet. Drøftelserne forventes bl.a. at handle om samhandelen med Ukraine, hvor en række medlemslande ønsker mindre markedsadgang. Det synes jeg er den forkerte vej at gå. Der må ikke være tvivl om EU's støtte til Ukraine.

Der vil også være fokus på EU-Mercosur-aftalen. Aftalen er et stort gennembrud efter mange års forhandlinger. For en lille, åben økonomi som den danske er det vigtigt med adgang til de globale markeder.

Grundlæggende er vi i en situation, hvor der er mange geopolitiske udfordringer. Det er netop også med til at understrege vigtigheden af både den fælles handelspolitik og det indre marked.

Theresa Scavenius (UFG): De handelspolitiske aftaler har grundlæggende ikke en særlig stram miljø- og klimapolitisk ramme, selv om der er kapitler om det, for de er ikke juridisk bindende. Udfordringen er, at der skal importeres en masse, bl.a. kød, og det er dårligt for vores danske kødproduktion. Fra et miljø- og klimaperspektiv synes jeg ikke nødvendigvis, at det er en udfordring. Men man kan godt ud fra deres landbrugssynspunkt se et problem i, at vi nu skal importere en masse, der har andre bæredygtighedskrav end dansk og europæisk produktion har. Så der er en uretfærdighed her, hvorimod f.eks. bilindustrien i Europa får en god aftale. Det ligner lidt, at nogle af handelsaftalerne f.eks. er gode for bilindustrien, men dårlige for vores landbrugsproduktion. Hvordan vurderer ministeren det?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Helt grundlæggende tror jeg, at det vil være en klar fordel for alle sektorer, at der er mest mulig frihandel, så f.eks. fødevarer bliver produceret under de forhold, man aftaler – f.eks. de klimatiske forhold, der også er en del af opgaven. Hvor meget fylder forskellige kriterier, bæredygtighedskriterier osv. i aftalerne? Det er jo i sidste ende en forhandling, hvor begge parter skal kunne se sig selv i aftalen. Jeg synes, at det er det, som EU har gjort i forhold til EU-Mercosur-aftalen. Med den geopolitiske dagsorden vi vel ser ind i, tror jeg, at EU har brug for alle frihandelsaftaler med de regioner i verden, som er interesseret i at indgå den slags aftaler. Men en aftale skal jo indgås på rimelige vilkår og ikke for enhver pris. Det er heller ikke min vurdering, at EU-Mercosur-aftalen er indgået for enhver pris.

Theresa Scavenius (UFG): Det handler om de spejlingparagraffer, vi har snakket om mange gange. Det er u hensigtsmæssigt, at vi stiller vores egne producenter dårligere end andre og ikke har de samme regler handelspolitisk, som vi har i Europa.

Claus Jørgensen (SF): Hvordan vil Danmark håndtere den proces, når EU skal til at finde ud af, hvor står vi henne?

Nogle af ngo'erne sætter spørgsmålstegn ved, om tillæggene til aftalen er juridisk bindende. Hvad er den danske vurdering af det?

Verden har ændret sig siden i mandags, hvor Trump rykkede ind i Det Hvide Hus. Er det så grøn en aftale, vi kan få med Trump? Det handler jo meget om konkurrence og sikkerhed. Risikerer man, at vi får noget, der er værre, eller at andre lande rykker ind, hvis vi siger nej til den aftale?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Til Claus Jørgensen: Hvad angår, om tillæggene er juridisk bindende, må jeg henvise til Udenrigsministeriet, som har ansvaret for den del.

Er det den bedste aftale, man kan få, også de nye geopolitiske omstændigheder taget i betragtning? Kan vi få noget værre, hvis ikke vi var gået ind i det – havde andre søgt ind i en anden frihandelsaftale med nogle andre konditioner og ladet EU stå tilbage alene? Jeg er helt sikker på, at der er en masse, der har gjort sig de overvejelser, også dem, som har været tættere på forhandlingerne i EU-sporet i forhold til EU-Mercosur-aftalen. Så vi kan kun gisne om, hvad der var sket, hvis ikke man havde indgået den aftale.

Til Theresa Scavenius og Claus Jørgensen: Vi indgår kun aftaler, hvis man kan se sig i aftalen med alle de konditioner, der ellers ligger rundt om det, og det gælder på begge sider i aftalekredsen. Derfor er det min vurdering, at det er en fornuftig aftale med de muligheder, det giver. I en situation, hvor vi kan se tendenser til at trække sig sammen og indføre toldbarrierer osv., tror jeg, at vi i hvert fald i en lille, åben økonomi som den danske alt andet lige har en større fordel i at indgå i de aftaler end at stå uden for.

3. Behov for ændringer af procedurer for gennemgang af præstationsrapportering af de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik samt forenkling

– *Information fra formandskabet og udveksling af synspunkter*

EUU alm. del (20241) – Bilag 13 (udvalgsmødereferat side 32, senest behandlet i EUU 20/9-24)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Mange medlemslande, herunder Danmark, har oplevet rapporteringsprocessen som tung og bureaukratisk. Kommissionen tog i efteråret 2024 skridt i den rigtige retning for at lette processen, men der er fortsat behov for at se på yderligere tiltag.

Grundlæggende er idéen med de strategiske planer og en mere resultatbaseret tilgang god, men vi risikerer, at mange medlemslande vil være imod, hvis processen er for tung.

Formandskabet forventes ligeledes at lægge op til en drøftelse af muligheder for generel forenkling af den fælles landbrugspolitik (CAP), herunder også den grønne arkitektur. Der er behov for at have et konstant fokus på forenkling. Det er vigtigt, at ordningerne er enkle og velfungerende, så de reelt understøtter den grønne omlægning. Forenkling skal ikke ske på bekostning af vores ambitioner på bl.a. miljø- og klimaområdet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om samarbejde mellem myndigheder med ansvar for håndhævelse af direktiv (EU) 2019/633 om urimelig handelspraksis i relationer mellem virksomheder i landbrugs- og fødevarerforsyningskæden

– *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

KOM (2024) 0576

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Forslaget har til formål at etablere rammerne for samarbejde mellem myndigheder for bedre at håndhæve og sanktionere urimelig handelspraksis på tværs af medlemslandene.

Fra dansk side hilses forslaget velkommen. Det er dog vigtigt, at Kommissionen kommer med en konsekvensanalyse af forslaget. Derudover vil vi have fokus, at de administrative byrder, som forslaget kan medføre, bliver mindst mulige.

Se debatten under punkt 5.

5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2021/2115 og (EU) 2021/211 vedrørende styrkelse af landbrugernes position i fødevarerforsyningskæden
– Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter
KOM (2024) 0577

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Med forslaget lægger Kommissionen bl.a. op til et obligatorisk krav om brug af skriftlige kontrakter ved salg og levering af landbrugsprodukter. Endvidere foreslås der krav til indholdet af disse kontrakter, bl.a. et krav til prissætning af landbrugsprodukterne. Forslaget indeholder også styrkede incitamenter til, at landmændene indgår i producentorganisationer. Forslaget vil endvidere specificere brugen af frivillige udtryk som fair, retfærdig samt kort forsyningskæde på landbrugsprodukter.

Danmark vil lægge stor vægt på, at de administrative byrder begrænses, og at Kommissionen tilvejebringer en konsekvensanalyse af forslaget med fokus på de administrative byrder.

Derudover er det vigtigt, at producenter, som leverer til deres andelsvirksomhed, undtages fra krav om anvendelse af skriftlig kontrakt. I dansk optik er de eksisterende regler på området tilstrækkelige.

Christian Friis Bach (V): Det er ikke meget korn, jeg leverer mere, men når jeg gør – især økologisk korn – har jeg et indtryk af, at der er for mange kontrakter. Man skriver under her og der og alle steder, og dokumenter i et plastikchartek skal følge med vognmanden. Jeg kan ikke se behovet for noget af det. Derfor vil jeg bare udtrykke min tilfredshed med, at ministeren med meget høj stemme lægger stor vægt på, at vi skal mindske de administrative byrder.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Jeg er glad for, at du noterede dig, at jeg lagde særlig vægt på, at vi skal have minimeret de administrative byrder, så meget som det overhovedet kan lade sig gøre. I en dansk kontekst er vi i stor udstrækning vant til andelsselskaber, hvor landmændene er deres egen ejer og sælger til sig selv i selskabskonstruktioner. Vi kender det f.eks. fra Danish Crown og Arla. Det er jo lidt paradoksalt, at man så skal stille krav til sig selv om, hvilke aftaler man indgår med sig selv. Derfor arbejder vi lige præcis for, at den del ikke kommer til at være omfattet af de krav. Men der er andre steder, hvor man ikke har den konstruktion, og hvor der kan være et ulige forhold mellem den store mastodontindkøber og den lille landmand, som står helt isoleret alene.

Theresa Scavenius (UFG): Hvorfor bliver dette forslag og forslaget under punkt 4 ikke forelagt til forhandlingsoplæg? Hvorfor skal de hastes igennem? Ministeren siger, at vi ønsker, at der bliver lavet konsekvensrapporter, men er det ikke for sent i processen? Jeg synes, at det er meget svært at forstå, hvad forslagene handler om.

Der står noget med, at man med forslaget foreslår en ny bestemmelse om frivillig fødevarerinformation, f.eks. udtryk som fair og retfærdig. Jeg synes, at det er svært at forstå, hvad forslaget går ud på, for vi har i udvalget mange gange diskuteret andre forslag, som handler om, at man skal stramme op i forhold til greenwashing og markedsføringsregler, hvor man ikke bare må bruge ord, hvis der ikke er evidens for det. Kan ministeren uddybe det?

Et andet nedslagspunkt er, at man hæver EU's støtte fra 50 til 70 pct. over de faktiske udgifter ved f.eks. naturkatastrofer. Det lyder jo fuldstændig vanvittigt, at man kan få 70 pct. ekstra finansiel støtte igennem producentorganisationer og sammenslutning af producentorganisationer.

Vil ministeren uddybe de to punkter?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Der ligger i forslaget bl.a. en præcisering af udtrykkene fair, retfærdig og korte forsyningskæder, så de kun kan anvendes, hvis de refererer til forhold, som kan styrke landmændenes position, f.eks. at man har fået en fair afregning. Vi mener dog, at de gældende bestemmelser i fødevareinformationsforordningen er tilstrækkelige til at undgå vildledning af forbrugerne.

Begge forslag bliver selvfølgelig forelagt til forhandlingsoplæg efter normal procedure. De er først kommet frem i december 2024, så dette er en præsentation af forslagene.

Theresa Scavenius (UFG): Det er fint, at forslagene kommer til mandat senere, men der er ingen konsekvensrapport, og hvorfor skal de hastes igennem på den måde?

Der var også lige mit spørgsmål om forhøjelsen fra 50 til 70 pct. af de faktisk afholdte udgifter f.eks. ved naturkatastrofer.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen): Vi påpeger lige præcis over for Kommissionen, at de skal lave konsekvensanalyser. Vi vil også i Rådet give udtryk for det synspunkt. Det er ret vigtigt for os, at vi har konsekvensanalyser, bl.a. af de administrative byrder, der bliver pålagt, så man kan se, om man kan gøre det klogere. Konsekvensanalyser er vigtige, uanset om man synes om indholdet i forslaget eller ej.

Jeg vil gerne vende tilbage med et skriftligt svar på spørgsmålet om de 50 til 70 pct.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 4076 (almindelige anliggender) den 28. januar 2025

Rådsmøde 4076 – almindelige anliggender – Bilag 1 (sammenotat)
EUU alm. del (20241) – Bilag 220 (kommenteret dagsorden)

Europaministeren (Marie Bjerre): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Præsentation af det polske formandskabs prioriteter

– *Politisk drøftelse*

Europaministeren (Marie Bjerre): De polske hovedprioriteter udgør pejlemærkerne for Rådets arbejde i indeværende halvår. Generelt forventer jeg et ambitiøst og handlekraftigt formandskab.

Programmet, der bærer titlen »Sikkerhed, Europa!«, er allerede fastlagt af det polske formandskab og er ikke til forhandling. Der er derfor tale om en orientering fra formandskabet, og jeg forventer ikke en drøftelse af punktet på rådsmødet.

De konkrete forslag, der måtte blive fremlagt eller behandlet under polsk formandskab, vil som vanlig løbende blive forelagt udvalget.

Christian Friis Bach (V): Det polske formandskab vægter samhørighedspolitikken meget højt. På europaudvalgsmødet den 17. januar 2025 drøftede vi Revisionsrettens rapport, og næsten hver tiende udbetaling af samhørighedsmidlerne er fejlbehæftet. Det er en tredjedel af EU's budget. Flere fonde overlapper og udbetaler penge i alle mulige konstruktioner. Hvis man skal sætte fokus på at udjævne forskelle i Europa, skal kapitalmarkedsunionen, elnettet, kunstig intelligens og nogle af de andre store investeringer, vi skal have gang i, måske lidt højere op på dagsordenen. Hvad er ministerens kommentar til det?

Claus Jørgensen (SF): Man savner lidt klima, miljø og den grønne dagsorden i Polens prioriteter for formandskabet. Vil Danmark hejse den grønne fane? Verden er et andet sted, end den var for bare 6 dage siden, men det grønne er jo vigtigt.

Søren Søndergaard (EL): I forlængelse af det, Christian Friis Bach siger, kunne ministeren måske nævne for polakkerne, at opbakningen fra nettobidragsgyldere til EU ikke bliver styrket af den slags fejlprocenter. EU har ikke fået godkendt sit regnskab i 30 år, og det går i den forkerte retning. År for år de sidste 4 år er det gået i den forkerte retning. Man bør sige til polakkerne, at man nok med det samme skal starte diskussionen om, hvordan man kan få nedbragt fejlprocenten, hvis de drømmer om opbakning til især de områder, hvor der er delt forvaltningsmyndighed, bl.a. i forbindelse med strukturfondene.

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Christian Friis Bach: Jeg er enig. Der er brug for at modernisere EU's budget, og at vi fokuserer på vores konkurrenceevne og vækst. Regeringen mener, at samhørighedspolitikken bør fylde mindre, fordi vi har behov for at tilgodese andre prioriteter, men vi har ikke lagt os fast på et niveau for samhørighedspolitikken. Vi har heller ikke set et forslag fra Kommissionen. Jeg er ikke nødvendigvis så optaget af niveauet, men af hvad man får ud af samhørighedsmidlerne. Det er vigtigt, at vi får fokuseret på, at midlerne leverer resultater, så de rent faktisk kommer Europa og medlemslandene til gavn, og man får lavet reformer og vækst i de

lande. Jeg er opmærksom på, at midlerne betyder enormt meget i visse lande, og det er nok urealistisk at tro, at man kan sænke niveauet for samhørighedsmidlerne meget. De er jo vigtige for vores sociale balance. Men vores fokus vil være på, at der skal være resultater, og mit indtryk er, at den tilgang flugter godt med Kommissionens anbefalinger.

Jeg er glad for, at Claus Jørgensen spørger ind til klima og miljø. Jeg må desværre erkende, at jeg ikke får det spørgsmål særlig tit, når jeg rejser rundt i Europa, for den dagsorden fylder desværre mindre. Jeg deler Claus Jørgensens bekymring. Det er alvorligt; vi kan se klimaforandringerne allerede nu, og det går den forkerte vej. Vi bliver nødt til at gøre mere for at stoppe klimaforandringerne og for at nå vores klimamål. Det er en vigtig dansk prioritet, også under formandskabet.

Det polske formandskabs primære prioriteter handler om sikkerhedsdagsordenen, hvilket regeringen også vægter højt. Der er en række underprioriteter, bl.a. energifafhængighed, og her spiller klimadagsordenen ind. Vi skal være uafhængige og have mere grøn strøm, så vi forsøger at spille den grønne dagsorden ind dér, hvor det kan være relevant. Vi må bare erkende, at Europa står over for mange udfordringer: uafhængighed, sikkerhed, konkurrenceevne osv., og de dagsordener er rykket højere op. Det handler om at få den grønne dagsorden til at spille godt sammen med de emner, og det gør den også. Vi har formået at reducere CO₂-udledningen, samtidig med at Europa har vækstet, og de teknologier skal vi leve af i fremtiden. Derfor gør jeg en indsats for at få kommunikeret det og få lagt pres på for, at vi prioriterer klimaindsatsen. Det er vigtigt, og det vil jeg gerne understrege endnu en gang.

Til Søren Søndergaard: Det er rigtigt, at der har været høje fejlprocenter. Det er vigtigt at påpege i den sammenhæng, at det ikke nødvendigvis skyldes misbrug af midlerne. Fejlene kan f.eks. skyldes, at man mangler bilag. Men det er et problem, og fejlprocenten bør komme ned.

Theresa Scavenius (UFG): Får vi en liste over de konkrete forslag, der kommer under det polske formandskab?

Europaministeren (Marie Bjerre): Vi forventer, at Kommissionen kommer med sit arbejdsprogram den 11. februar 2025, hvor der vil fremgå en konkret liste med prioriteter.

2. Den landespecifikke retsstatsdialog

– Politisk drøftelse

KOM (2024) 0800

Europaministeren (Marie Bjerre): Der er lagt op til en drøftelse af fire landekapitler i Kommissionens retsstatsrapport fra 2024. Det drejer sig om kapitlerne om Ungarn, Portugal, Rumænien og Slovenien.

Som ved tidligere retsstatsdialoger vil Kommissionen først kort introducere landekapitlet for hvert enkelt af de fire medlemslande. De pågældende medlemslande vil herefter redegøre for den seneste udvikling i deres respektive lande og deres opfølgning på retsstatsrapportens anbefalinger. Derefter kan alle medlemslandene afgive indlæg og stille spørgsmål.

Min forventning er, at vi får en konstruktiv drøftelse og dialog. Det har vi også haft, når den landespecifikke dialog tidligere har været på dagsordenen.

Jeg regner med, at der under drøftelsen vil være særlig fokus på Ungarn på grund af den fortsat bekymrende retsstatssituation i landet. Drøftelsen vil formentlig bygge på den statusdrøftelse, vi havde under artikel 7-proceduren mod Ungarn i november 2024.

Jeg vil engagere mig aktivt i den landespecifikke retsstatsdrøftelse, ikke mindst for at støtte op om formatet for retsstatsdialogen, som er et vigtigt værktøj til beskyttelse af retsstatsprincippet. Den muliggør nemlig, at medlemslandene løbende kan se hinanden efter i sømmene og være med til at sikre, at retsstatsprincippet efterleves i EU. Derfor er det vigtigt, at retsstatsdialogen bliver videreført under fremtidige formandskaber. Det vil den også blive under vores eget.

Claus Jørgensen (SF): Danmark har også fået nogle anbefalinger, bl.a. at vi skal indføre regler om svingdørssituationer for ministre, så man sikrer, at man ikke går fra f.eks. en ministerpost til at være ansat i en lobbyvirksomhed inden for samme område. Er det ikke en god idé at få styr på det? I anbefalingerne til Danmark nævnes det også, at man bør reformere offentlighedsloven, så vi kan styrke muligheden for aktindsigt. Hvordan vil regeringen arbejde for, at Danmark lever op til anbefalingerne fra Kommissionen?

Søren Søndergaard (EL): Det er rigtig godt, at ministeren vil forsvare retsstatsmekanismen. Hvad vil ministeren sige om Ungarn?

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Claus Jørgensen: Anbefalingerne til Danmark er ikke på dagsordenen denne gang, og derfor forventer jeg ikke, at jeg vil modtage spørgsmål om det på rådsmødet. De landespecifikke anbefalinger til Danmark hører under justitsministeren, og justitsministeren har tidligere redegjort for den danske holdning til anbefalingerne. Der er bl.a. anbefalinger til svingdørspolitik, hvor vi som bekendt ikke ser ens på det.

Theresa Scavenius (UFG): Der er både en demokratidel, der handler om retsstaten, og en budgetdel. Angående budgetdelen: Jeg er dykket ned i rapporten for Ungarn. Hvor kan vi politisk have styring med fejlrate? Revisionsrapporten kan vise en fejlrate på op imod 10 pct. på nogle poster, men hvad gør vi ved det? Der er faktisk ret mange steder, hvor der er lavet møder, hvor man netop kan gå ind og kigge på, om pengene bliver brugt på det, de skal. Det er dette instrument jo netop

også til for. Nogle af midlerne fra genopretningsfaciliteten er afhængige af, at Ungarn gør nogle specifikke ting. Det er altså regeringens opgave at være med til at sikre sig, at pengene allokeret til specifikke ting bliver overholdt. Det er et problem i Ungarn, men det er også en generel problemstilling. Jeg er ked af, at regeringen gentagne gange ikke viser, at de arbejder hårdt nok for at sørge for, at pengene bliver brugt rigtigt.

Angående retsstatsdelen: Jeg synes, det er svært at forstå, hvordan regeringen vil bidrage til diskussionerne i forhold til kritik f.eks. af Ungarn, når man ikke selv er villig til at lytte til kritikken. Kritikken af Danmark er selvfølgelig mindre end kritikken af Ungarn, men den er stadig væk ret fundamental, f.eks. på svingdørslobbyismeområdet og i forhold til offentlighedsloven. Det har været kritiseret i mange år, og man nægter at lytte. Hvordan kan vi så bede Ungarn om at følge anbefalingerne?

Jeg interesserer mig meget for lovkvalitet, parlamentarisme og Folketingets mulighed for at udøve oppositionsarbejde. Derfor undersøgte jeg de dele af rapporten for Ungarn, og der står specifikt, at den ungarske regering tryner deres parlaments arbejde. Bl.a. er der korte høringsfrister, og det praktiske arbejde i forhold til ændringsforslag bliver eroderet langsomt. Det samme ser vi i det danske Folketing. Hvordan vil ministeren bidrage til diskussionen om kritikken af Ungarn, når vi ikke engang selv kan finde ud af at opretholde de samme institutioner?

Søren Søndergaard (EL): Jeg mangler et svar på, hvad ministeren vil sige om Ungarn.

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Søren Søndergaard: Ungarn er enormt bekymrende, og Ungarn har vedvarende fået kritik. Nu er der syv anbefalinger til Ungarn på områder, hvor der ikke er leveret fremskridt, hvilket fremgår af rapporten. Der er tale om en række problemer, såsom korrupsion, mediefrihed, uafhængighed, diskrimination af mindretal osv. Jeg har tænkt mig at involvere mig i dialogen, og jeg kommer nok bl.a. til at nævne den suverænitetsslov, de har vedtaget, hvor det bliver meget svært for oppositionen at få finansiering. Man går efter dem, der får finansiering fra udlandet, og det er meget svært at få finansiering internt i landet. Det er et enormt problem for demokratiet i Ungarn. Så er der et problem med mediepluralismen i landet, som jeg også vil bemærke. Jeg kan ikke understrege nok, hvor bekymrende jeg synes det er med Ungarn, bl.a. at der ikke bliver leveret fremskridt.

Til Theresa Scavenius: Jeg er ikke enig i præmissen om, at vi ikke troværdigt kan kritisere Ungarn, når der også er anbefalinger til Danmark. Danmark har gjort fremskridt på nogle af vores anbefalinger. Sidst fik vi fire anbefalinger, og vi har gjort helt eller delvis fremskridt på tre af anbefalingerne. Det er altså ikke korrekt, at Danmark ikke lytter til anbefalingerne – modsat Ungarn.

For spørgsmål om, hvad vi konkret har gjort i forhold til de fire anbefalinger, henviser jeg til justitsministeren.

Theresa Scavenius (UFG): Det er ikke rigtigt, at vi har lyttet til kritikken. Der er en misforståelse omkring offentlighedsloven. Man har nedsat en kommission, og så mener man, at man har lavet fremskridt, men vi har jo netop lige strammet offentlighedsloven. Kommissionen har misforstået det. Kommissionen kritiserer også, at vi har for lukket privat støtte. I rapporten tror de, at forslaget med at begrænse offentlig støtte har noget med det at gøre.

Søren Søndergaard (EL): Det, ministeren vil sige, lyder rigtig godt, men ministeren kan få et problem i forhold til udlandsfinansiering, når Danmark ikke har levet op til vores anbefaling omkring partifinansiering. Tværtimod forbereder man nu en ny lovgivning mod udlandsfinansiering. Jeg skal ikke give Ungarn råd, men det ville jo være relativt let for Ungarn at vende den i luften. Det viser det generelle princip om, at det er godt at lede med et godt eksempel.

Europaministeren (Marie Bjerre): Til Theresa Scavenius og Søren Søndergaard: Man kan simpelt hen ikke sammenligne Danmark og Ungarn. Det er en ret grotesk sammenligning. Mediefriheden, uafhængigheden af institutioner, korruptionsbekæmpelsen, mediepluralismen osv. tåler ingen sammenligning. Det er ret vildt, hvad der foregår i Ungarn, og jeg tager det alvorligt. De følger ikke op på anbefalingerne, de tilsidesætter udbud, og der er ikke længere mediefrihed. Det er meget svært at være opposition og civilsamfund. Tilmed har Ungarn indført en række ret voldsomme lovgivninger, der gør det svært at være et mindretal, bl.a. på lgbt+-området. Civilsamfundsorganisationerne, der kæmper for beskyttelse, har meget strenge vilkår – de er afhængige af finansiering, og de får så hjælp udefra. F.eks. har Transparency International kontor i Ungarn, og de har ikke mulighed for at få finansiering udefra. At sammenligne det med Danmarks anbefalinger er grotesk.

Det er justitsministerens område at følge op på anbefalingerne til Danmark, men Danmark har gjort helt eller delvis fremskridt på tre ud af fire anbefalinger fra 2023. Så kan der være politiske uenigheder om, hvad man skal gøre i forhold til svingdørspolitik, og sådan må det være.

Theresa Scavenius (UFG): Det er ikke en fair udlægning af det. Hvad er de tre fremskridt?

Europaministeren (Marie Bjerre): Vi har fået fire anbefalinger, og vi har gjort helt eller delvis fremskridt på tre af dem. Det handler om at sikre tilstrækkelige ressourcer til vores retssystem, at sikre indsamling af data vedrørende korruptionsrelaterede lovovertrædelser samt reform af offentlighedsloven. Derudover er der en anbefaling omkring svingdøre for ministre, lobbyisme og formueerklæringer, og der konkluderes ingen fremskridt. Danmark har på den baggrund fået tre nye anbefalinger:

- Fuldføre revisionen af retshjælpssystemet under hensyntagen til europæiske standarder for retshjælp.
- Indføre regler om svingdørssituationer for ministre og om lobbyvirksomhed samt sikre tilstrækkelig kontrol med indberetning af aktiver, der indgives af personer i ledelsesfunktioner.
- Videreføre processen med at reformere offentlighedsloven med henblik på at styrke retten til aktindsigt, navnlig ved at begrænse begrundelserne for afslag for aktindigtsanmodninger under hensyntagen til europæiske standarder.

Jeg kan ikke gå nærmere ind i opfølgningen på anbefalingerne. Jeg må endnu en gang henvise til justitsministeren, der er ressortansvarlig på området.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

a) Processen for udvælgelsen af de danske medlemmer af EU's Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU)

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Europaministeren (Marie Bjerre): Den nuværende mandatperiode udløber den 20. september 2025. Udvalget skal derfor beskikkes på ny for en kommende 5-årig periode.

Til brug for udvælgelsen af de danske kandidater har Udenrigsministeriet igangsat en offentlig høring, hvor alle relevante aktører har mulighed for at tilkendegive deres interesse.

Processen vil foregå på samme måde som ved tidligere udvælgelser af danske kandidater. Fristen for interesselikendegivelse er den 28. februar 2025. Vi forventer at have afklaring i løbet af april 2025.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 11.29.